

og hele Historie, eller jeg seer hen til de Fordringer, som Grundloven stiller til Folket, i hvis Hænder den efter en fri Valglov nedlægger de indre Ansiggendes hele Ordning. Jeg kan imidlertid ikke slutte uden at henvende et særligt Takord til det af Udvalgets Medlemmer, som i denne Sag har en repræsentativ Betydning, navnlig med Hensyn til Landstingets Stilling til denne Sag fremfor Nogen af os Andre. Det er dette kloge Blik paa, hvad der i Tidens Fordringer er berettiget eller i alt Fald uafviseligt, og den resolute Bestemthed til i rette Tid at gøre Modstand og give efter, der har gjort, at det eneste sande Aristokrati, det engelske, under alle Tidens Omkiftninger altid har holdt sig oppe i Epidisen af Staten; jeg vil haabe, at det danske Aristokrati vil i denne Sag og i det nuværende Dieblis give os et Bevis paa, at det ogsaa har vidst at tillegne sig denne Egenkab og derved følge det Exempel, der her er givet af et af Udvalgets Medlemmer, idet jeg ikke kan nægte mig selv den Fornøjelse at udtale, at det er smukt, at den, der har været den humaneste Udøver af den gamle Fæstet, er den første, der rækker Haanden til at faae dette Forhold omdannet i en mere tidssvarende Form.

Uusgaard: Efter det udførlige Foredrag, vi nu have hørt, er det kun meget lidt, jeg har at tilføje. Jeg har, som bekendt, stude under de flere Forhold, hvori jeg har deltaget med Hensyn til denne Sag, været en stærk Modstander af en Tvangsløb, saaledes som den hidtil har været forelagt, og jeg skal ikke nægte, at jeg ogsaa helst ønskede, at det Hele kunde ordnes ad Frivillighedens Vej. Men jeg erkender paa den anden Side, at der saavel i statsøkonomisk som i politisk Henseende er saa mange Grunde, der tale for endelig at ordne denne Sag, som har vaakt saa megen Agitation og saa megen Uenighed mellem de forskellige Stænder, og naar dette kan skee paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, har jeg ikke troet at burde nægte at give mit Bi-

drag dertil. Det, hvort det foreliggende Forslag især skjelner sig fra de Forslag, der hidtil ere fremkomne, er allerede antydet af den foregaaende Taler og bestaaer deels deraf, at de bestaaende Contracter vedblive at bestaae i fuld Kraft, dernæst at Fæste fremdeles kan finde Sted, hvor de Vedkommende kunne blive enige derom og endelig det, at Spørgsmaalet om Medieendomsret fra Fæsterens Side er aldeles forbigaaet. Under disse Omstændigheder troer ogsaa jeg at kunne anbefale det foreliggende Forslag til at blive et Grundlag, hvorpaa en Lov i saa Henseende kan bygges.

Moltke: Jeg skylder det høitærede Thing at gøre Regnskab for min Stilling til nuværende Sag. Jeg behøver ikke at sige, at saalænge Forslagene gik ud paa Noget, som forekom mig at være et Rettsbrud, kunde jeg aldrig give min Stemme dertil. Derimod er Sagen nu fremkommen i en saadan Stikelse, saaledes at de bestaaende Contracter blive conserverede, at Contractsfriheden, som maa være enhver myndig Mand forbeholdt, bliver holdt i Live og at den urigtige Paastand ikke gives Medhold, at Fæsteren har Medieendom i Fæstestedet; hvorimod det her overlades til Staten at disponere, som den vil, over den Andeel, der skal afgives for at befrie Eiendommen fra Fæstetvang. Jeg har derfor troet, at Sagen nu havde en saadan Stilling og var saa vigtig for Staten, at jeg ikke burde nægte min Medvirkning dertil, og at det navnlig var af den største Vigtighed, at Landmandsstanden — thi nu kan man ikke længer tale om andre end større eller mindre Landmænd, da Netten er bleven eens for alle, efterat Hartkornet er blevet egaliseret — ikke længer var adskilt i to hinanden modsatte Dele, hvilket aldrig kan medføre noget Godt, men derimod kun være til Hinder for meget Godt. Det er derfor, at jeg uden Betenkelighed har sluttet mig til det Forslag, som foreligger, og skal være fuldkommen enig deraf, naturligviis under den Forudsætning, at Lovforslaget udarbejdes af Regjeringsrædet paa en med dets Grundfættninger stemmende Maade, og derefter forelægges Rigsdagen.